

Pabermaterjalide ettevalmistamine digiteerimiseks



Miks digiteerida?

Digiteerimise põhieesmärgid on **info säilitamine ja kasutamine**.

Digiteerimine ei asenda füüsiliste objektide säilitamist. Digipilt ei anna edasi kogu infot, mida reaalne objekt endas kannab.

Kasutuskopiate loomine aitab kogude säilimisele kaasa nii info kopeerimise kui ka objekti käsitlemise vähendamise kaudu **eeldusel, et digiteerimine toimub originaalobjekti ohustamata**.



Mida digiteerida?

Valik tehakse kogupõhiselt ning läbimõeldult: digiteeritav kogu esmalt **kirjeldatakse** ja varustakse dokumentatsiooniga, mis muuhulgas sisaldab teavet, kas objekt tuleb enne digiteerimist konserveerida või piisab stabiliseerimisest.

Valikut tehes tuleb arvesse võtta, et **kõik säilikud tuleb digiteerimiseks ette valmistada**: igal juhul on vajalik puhastamine, vajadusel ka sirutamise ja/või parandamine.

Kogu seisund võib olla üheks valiku kriteeriumiks.





Kui objekti väärtusega võrreldes ei ole täielik konserveerimine selle mahukuse tõttu mõttekas (pole nii haruldane objekt, konserveerimisprotsess läheb väga kulukaks) on lahenduseks minimaalne stabiliseerimine, mis võimaldab kujutise digiteerimist.



Riigiarhiivi digiteerimisprojekti pabermaterjalide ettevalmistamiseks kohaldatud ruum

Säilikute seisundi hindamine

Konserveerimist vajavad säilikud selekteeritakse välja.

Stabiliseerimise võivad teostada vastava koolituse läbinud muuseumitöötajad, kui selleks on tagatud vastavad ruumid, töötingimused ja vahendid.

Kui stabiliseeritud objektid toimetatakse digiteerimiseks teise asutusse, tuleb objektide pakendamine edasiseks hoiustamiseks sobival moel läbi viia juba digiteerimiseelselt.



Kuidas tagatakse digiteeritud kogude edasine nõuetekohane hoiustamine?

Enne digiteerimist kõik objektid kas konserveeritakse või stabiliseeritakse, kuid igal juhul puhastatakse pindmisest mustusest.

Peale digiteerimist tuleb puhastatud säilikutele tagada uus nõuetekohane vormistus/ arhiivipüsiv ümbris ja kontrollitud tingimused edasisel hoiustamisel, eraldi puhastamata kogust.

Pabermaterjalide pikaajaliseks säilitamiseks sobilik temperatuur on vahemikus 15–20 °C ja suhteline õhuniiskus vahemikus 30–50%.



- Pindmine kuivpuhastus on vajalik igal juhul
- Pinnale kinnitunud ebapuhtused või sobimatud parandused (putukaekskremendid, teibid jpm) tuleb eemaldada
- Rebendid üle 5cm ilma kujutiseta piirkonnas ja üle 0,5cm kujutisega alal vajavad toestamist/parandamist
- Puuduvad osad, mille läbimõõt ületab 1,5 cm võivad vajada toestamist/parandamist
- Kortsud ja voldid, mis moonutavad kujutist, vajavad sirutust
- Deformeerunud materjal vajab sirutust





Pindmine kuivpuhastus on igal juhul vajalik





Grafiitpliiatsijoonist ei tohi
kustutskummiga puhastada.
Kuivpuhastus on aeganõudev.



Muuseumitöötajad koolitusel



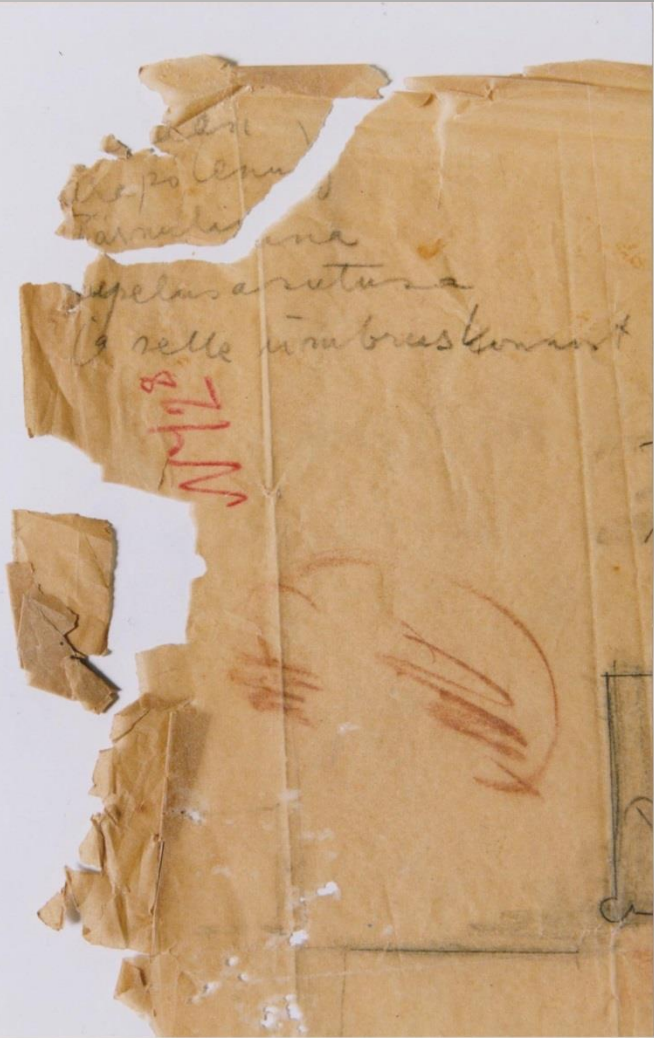
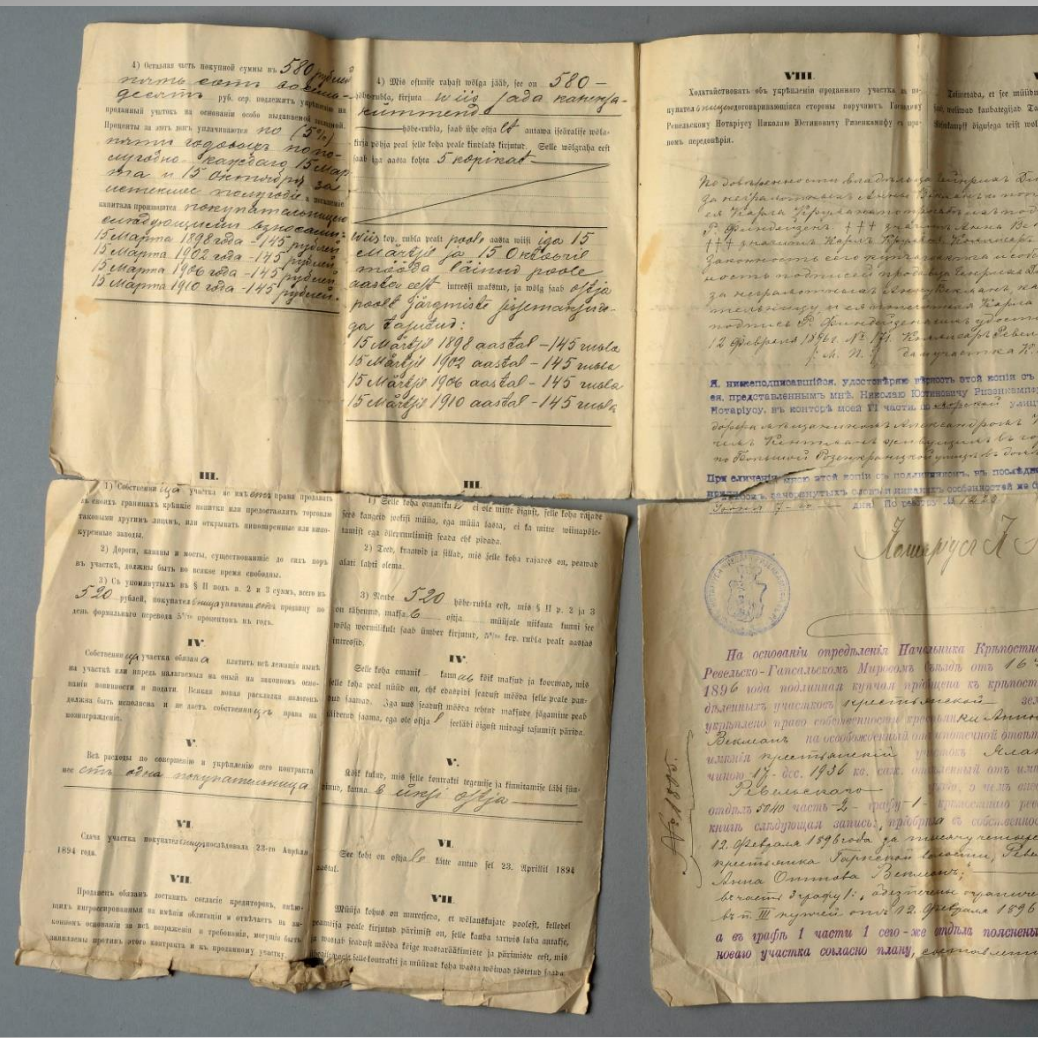
Kaitsvad abivahendid



Pisiparanduste õppimine koolitusel

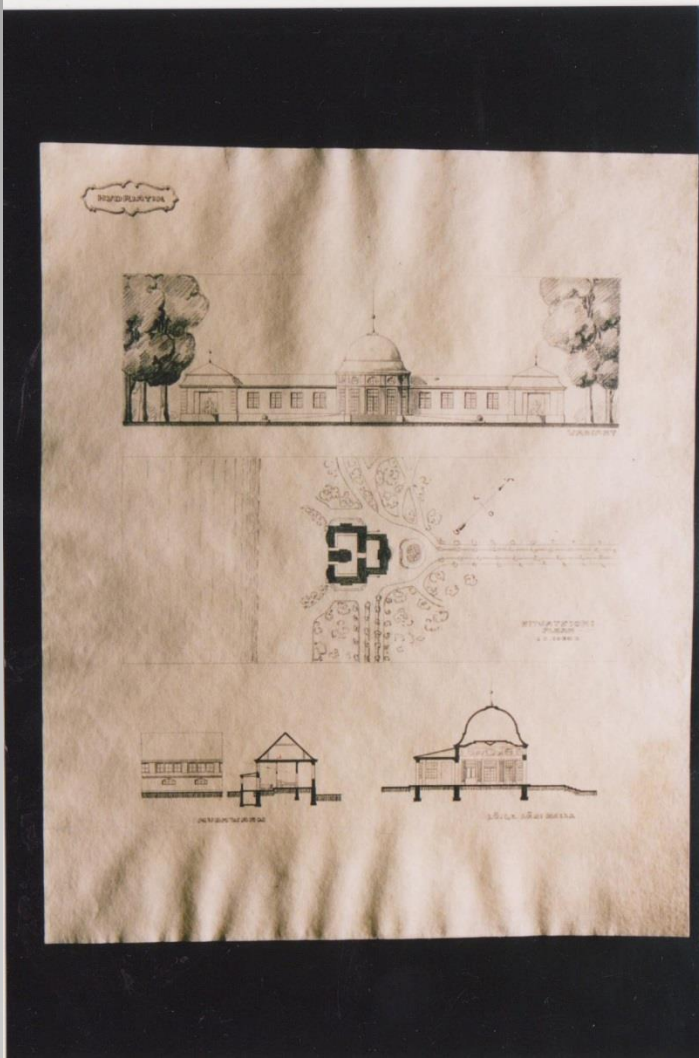


**Parandatud rebendid vajavad lokaalset
sirutamist**

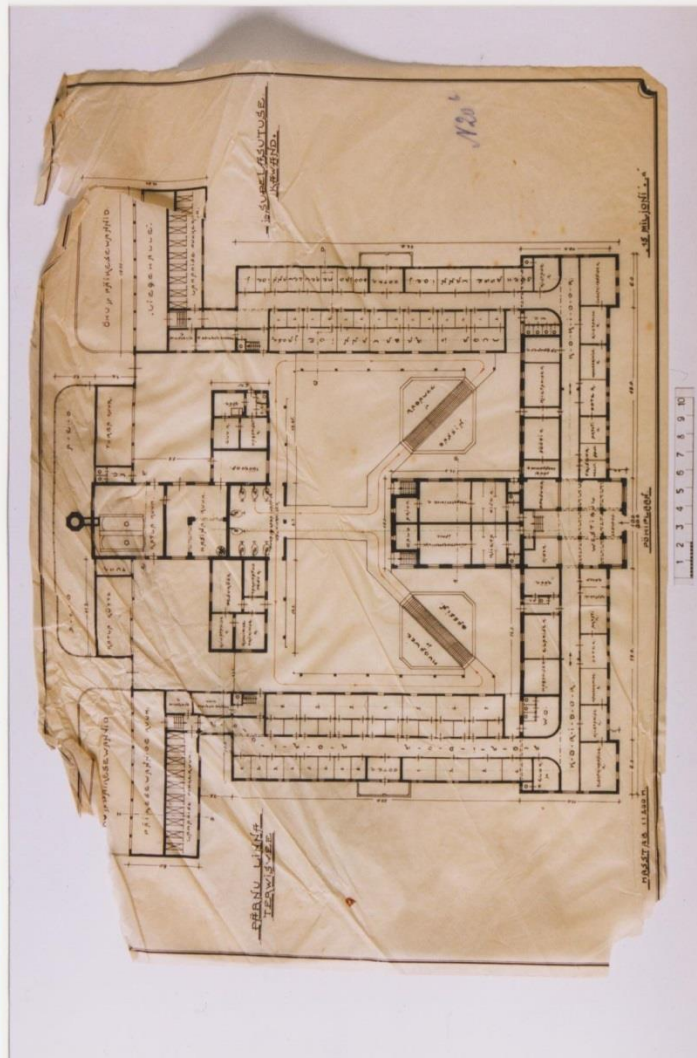


Konserveerimist vajavad kahjustused





Joonestuspaber

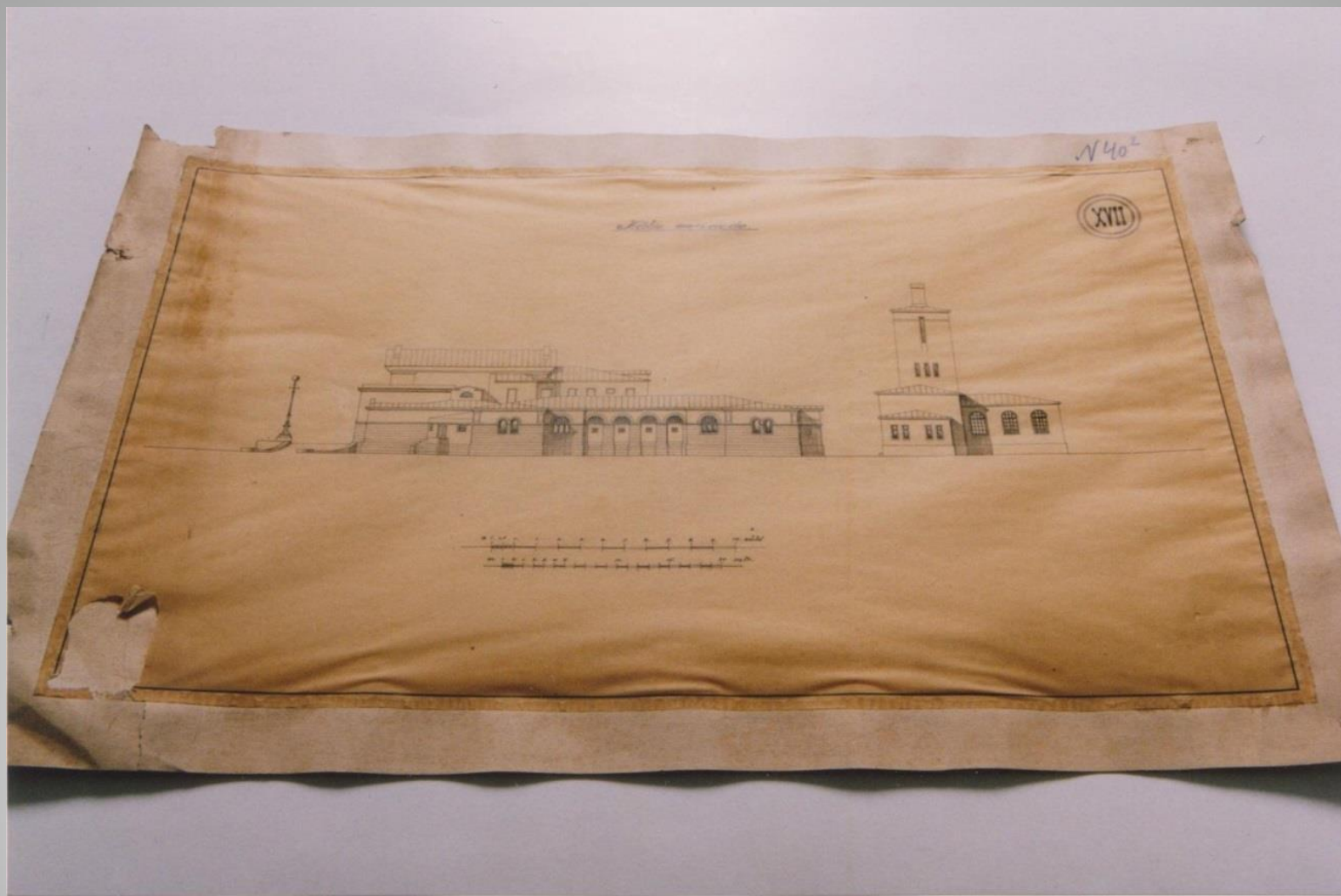


Kalkapaber

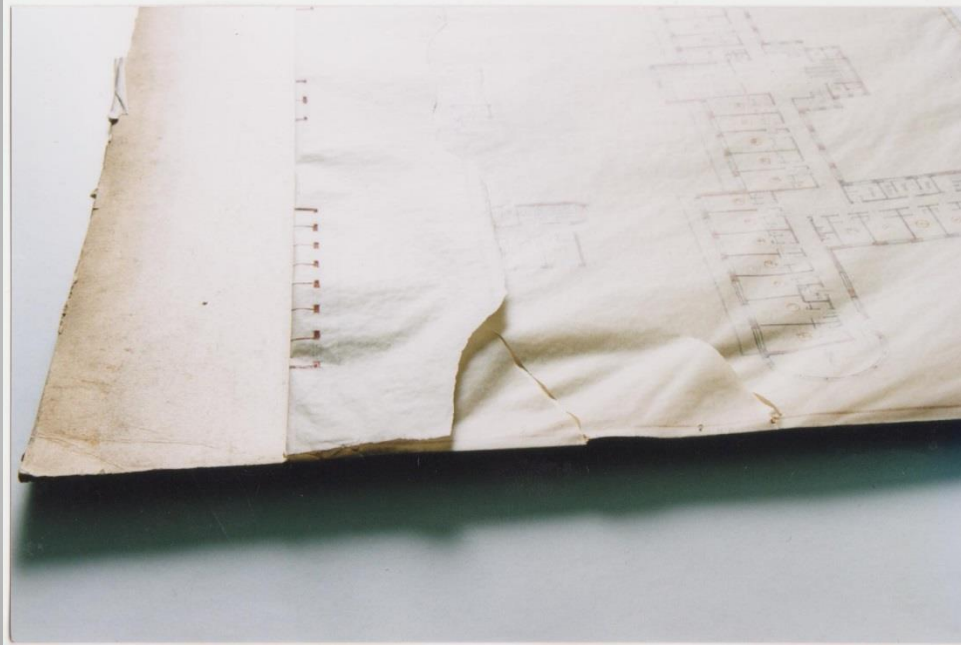




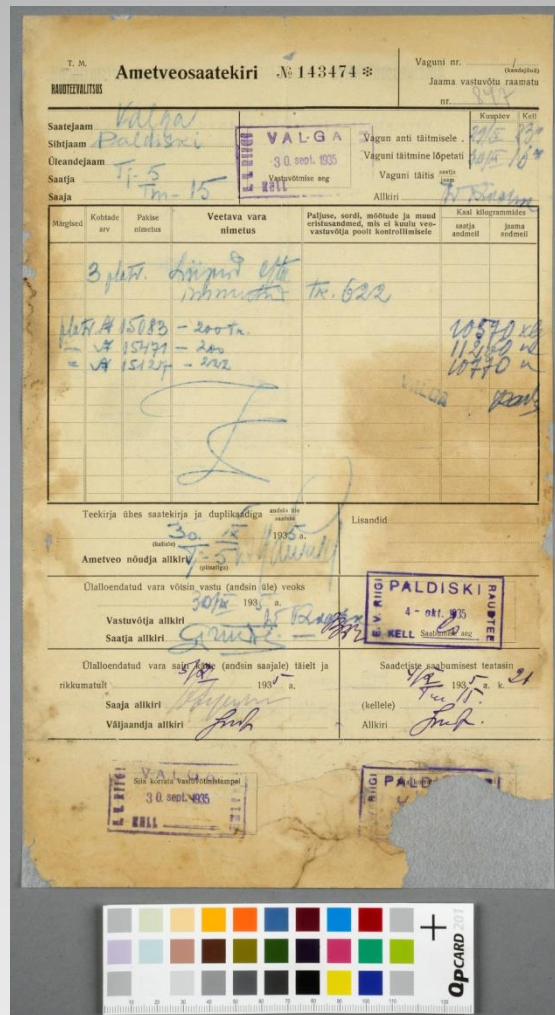
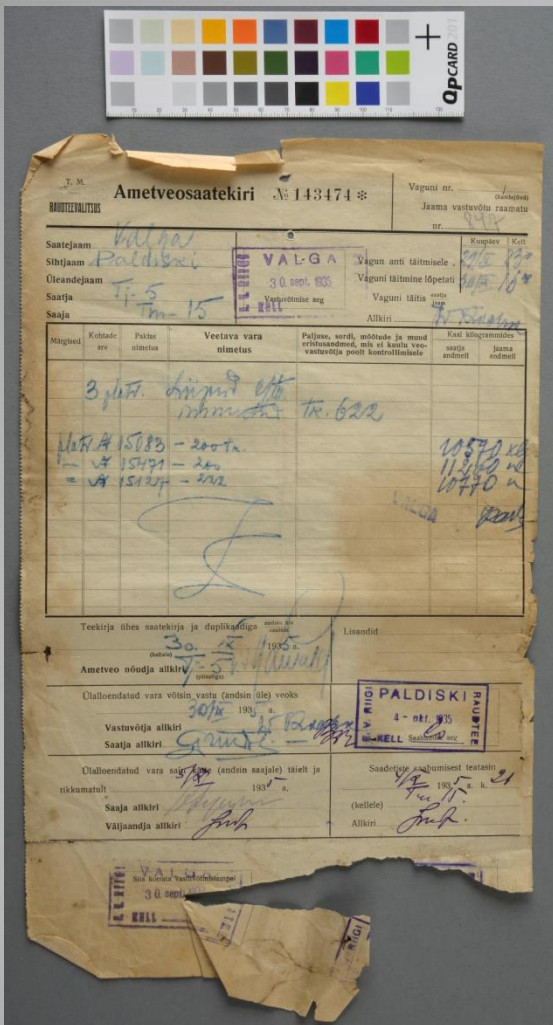
Rullimisest tingitud kahjustus



Ebasobiv monteerimisviis
Aluspapile fikseeritud kalka on pinges all



Pingest tingitud kahjustused



Teostati järgmised konserveerimis- protsessid:

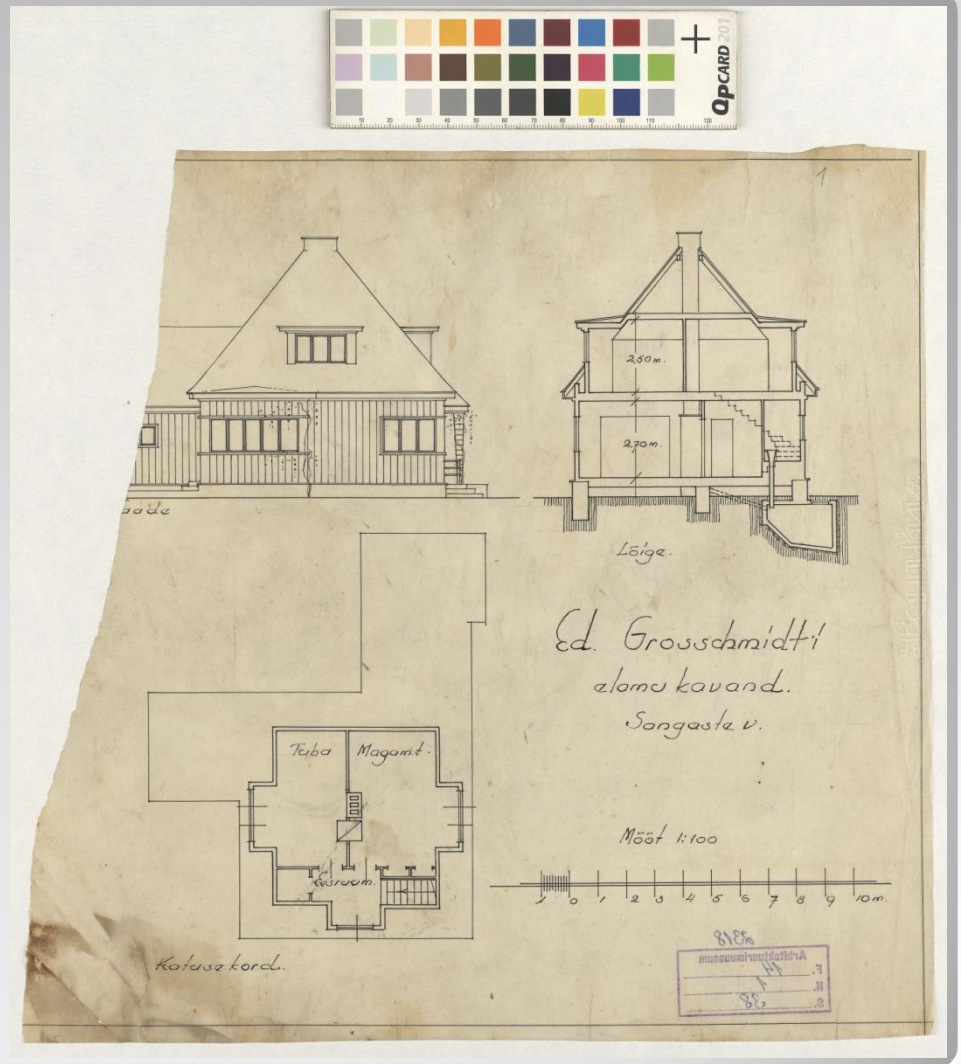
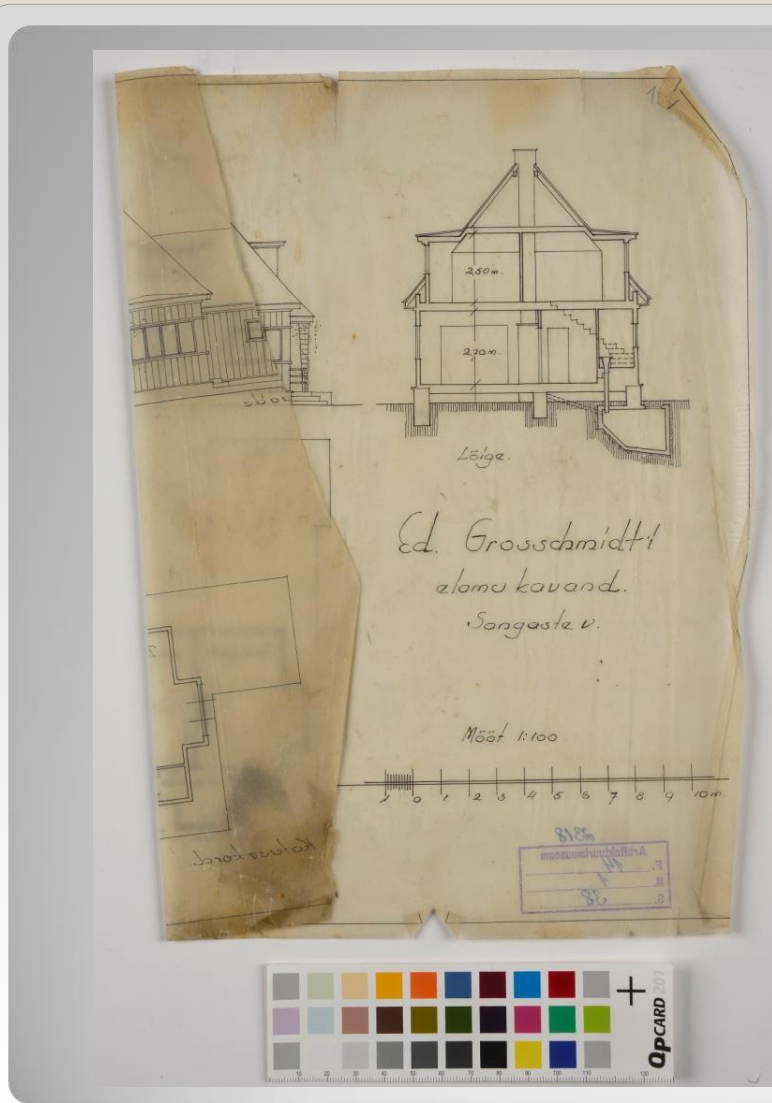
- Pindmine kuivpuhastus
- Niisutamine
- Taustamine jaapani paberile
- Sirutus pressis

Mitme sarnase dokumendi konserveerimisel kulus ühe lehe kohta ca 4 töötundi.



Dokument enne ja pärast konserveerimist Kanutis



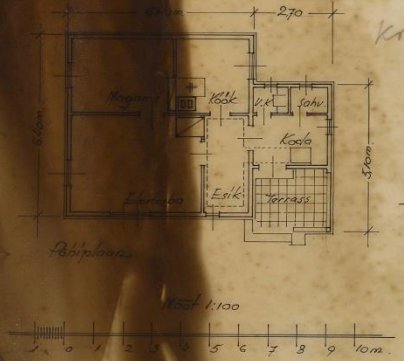


Rullitud ja volditud habras kalkapaber

Konstantin Lillepi'i elamu kavand.
 Nõmmel, Vanemuise ja Sõbra län.nurgal asuval ehit.kr. Nr. 539.
 Elamu püüst, katuse



vaade Sõbra län.nurgalt

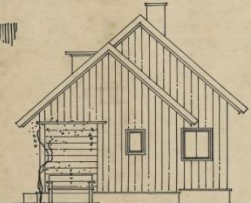


Konstantin Lillepi'i elamu kavand.
 Nõmmel, Vanemuise ja Sõbra län.nurgal asuval ehit.kr. Nr. 539.
 Elamu püüst, katuse

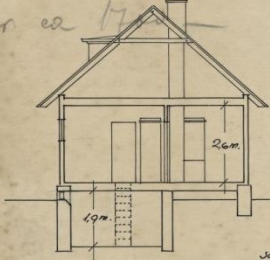
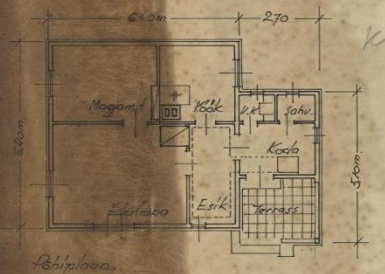
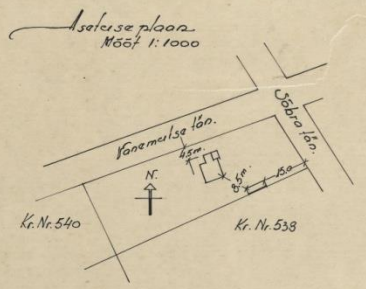
Omanike alleri:



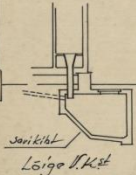
vaade Sõbra län.nurgalt



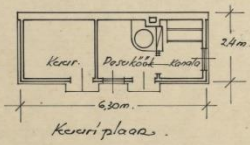
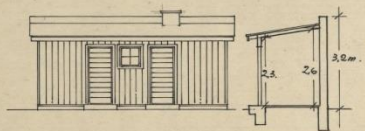
vaade Vanemuise län.nurgalt



Lõige



Lõige P.K.st



Kuuri plaan

1928
 muuseumirühmitaja
 1
 11
 12



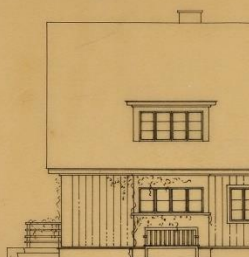
Tahmakahjustus



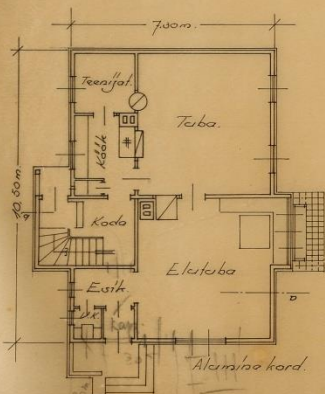
Friede Landti elamu juurehitluse kavand.
 Dömmel, Kõie ja Sõlme län nurgal ehitustkr. Dn 65 pol. nr 8.
 Elamu puust, katuse liitel. Omaaike allkin:



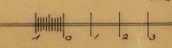
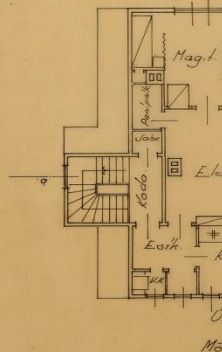
Vaada Kõie tänavalt.



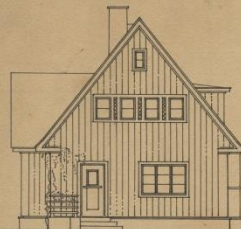
Vaada Sõlme tänavalt.



Alumine kord.



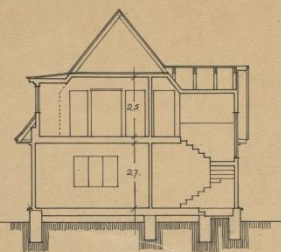
Friede Landti elamu juurehitluse kavand.
 Dömmel, Kõie ja Sõlme län nurgal ehitustkr. Dn 65 pol. nr 8.
 Elamu puust, katuse liitel. Omaaike allkin:



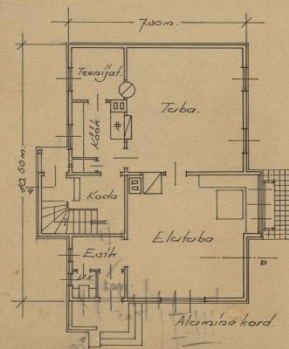
Vaada Kõie tänavalt.



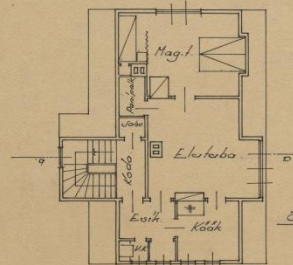
Vaada Sõlme tänavalt.



Lõige a-b.

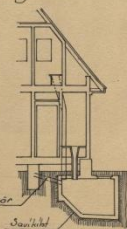


Alumine kord.



Ülemine kord.

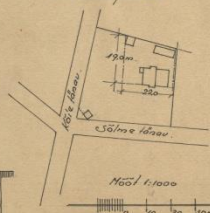
Lõige V.K-st.



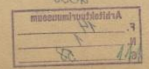
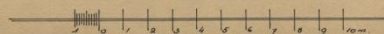
Sõuäär

Saunaküü

Asatuse plaan



Mõel 1:1000



Rebendid ja murded



Suureformaadilise kaardi konserveerimine selleks kohaldatud ruumides Riigiarhiivis

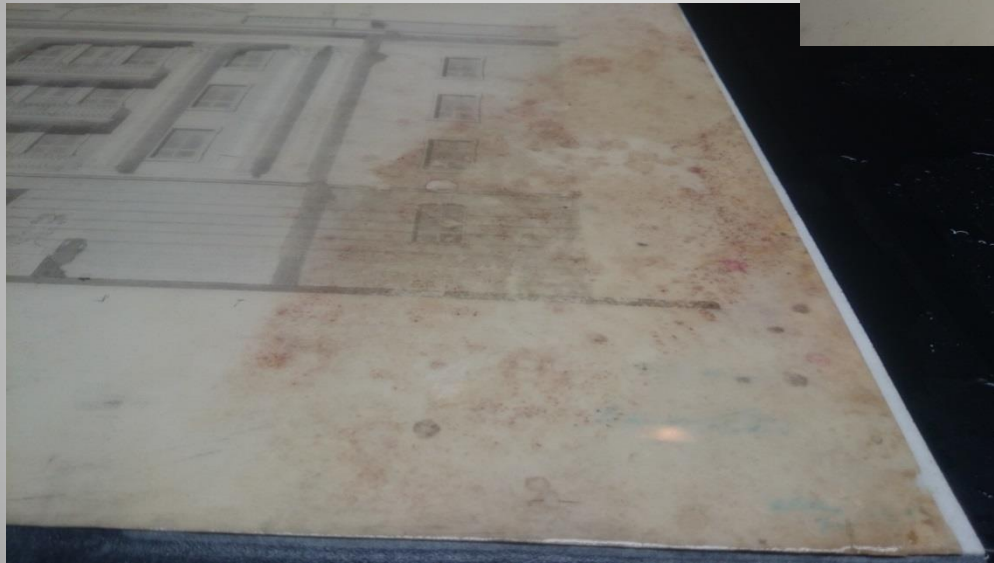


Hallituskahjustus



Taustapapi eemaldamine

Pesemine vaakumlaual



Kuivpuhastus 2h
Taustapapi eemaldamine ja
tagakülje puhastamine
liimijääkidest 6h
Pesemine vaakumlaual 4h
Parandused, sirutamine
pressis, viimistlus 8h
Kokku 20 töötundi



Suureformaadilise joonise konserveerimine Kanutis